

jelei a „kollektív humánium” mélyebb tartalmasodására mutatnak az emberi személy méltóságának, egyenlőségének és közösségi sorsvállalásának vonalain. Az „aggiornamento” első feltétele a realitás és őszinteség. Az egyház meg akarja ismerni a világot, úgy ahogyan előttünk van. Tudomásul veszi a mai emberiséget problémáival, erőnyeivel és hibáival egyaránt. A zsinat ezért nem ítélte el személyeket, csupán a ténymegállapítás tárgyilagos mérceivel felülvizsgálta a kor áramlatait, mozgalmait és tévedéseit is, nem kötelezte el magát valamilyen bölcseleti iránynak, vagy társadalmi szemléletnek. Saját kinyilatkoztatott igazságainak alapján állva jótékony hatással igyekezett a mára rávilágítani, a kor súlyos problémáit az emberen keresztül megközelíteni. Nem kutatta azt, ami elválaszt, hanem mindenütt azt kereste, ami közös, ami egybeköt és ebben a kialakuló, egymást kereső közösségi tudatban akar az emberiség segítségére lenni, újból megnyitva az evangéliumi tanítás forrásait.

Végetért az egyháztörténelem első „aggiornamentós” zsinatja. Ilyen határozottan egyházi tanítás még nem nyúlt az emberhez és annak földi problémáihoz, nemcsak az egyén, hanem az emberi család, a nagy emberi közösség szempontjából, és nem volt még zsinat, amely okmányokban annyit beszélt volna „az igazság és szeretet lelkéről”, a Szentlélekről. A zsinat meg akart bennünket tanítani az ember és világának mélyebb és teljesebb üdvösségtörténelmi szemléletére, a közösségi ember új keresztény értékelésére. Az ember mint Isten teremtménye, isteni szikra hordozója, az értelem és a szív emberi családjának tagja, aki az emberi méltóság, a szabad emberi személy egyetemességén alapuló civilizáció és kultúra felépítésére hivatott, mint hívő pedig Krisztus testvére és társörököse, a mennyei Atya gyermekei, Krisztus testvéreinek testvére, a Szentlélek Isten temploma, a Krisztustól megváltott Isten népének, az egyháznak tagja, akiben a Szentlélek gyűjtja ki a szeretet tüzeit.

VI. Pál pápa a zsinat ünnepélyes záróülésén mondotta: Csak az ember szeretetén keresztül juthatunk el az Istenhez. Az Isten országa előkészítésére hivatott egyház földi küldetésének ez a sommás tétele. Ha minden ember arcán Krisztus arcát látjuk meg, akkor a mennyei Atyára találunk rá. A zsinat ismét megtanított bennünket arra, hogyan kell szeretnünk az embert: nem mint eszközt, hanem mint azt a célt, amely elvezet bennünket a legfőbb célunkhoz, Istenhez. A zsinat nemcsak pasztorális és ökumenikus, hanem az egymáshoz való küldetés, az apostolkodás „aggiornamentója” is volt. A szolgáló szeretet jegyében akarta az egyház minden tagját mozgósítani, mert Krisztusban minden embernek küldetése van a másik emberhez. A hívek is „tudatosabb cselekvésben így vesznek részt az egyház küldetésének teljesítésében.”

Az egyház vállalja „a szeretet lekötelezettségét az emberi történelem iránt”.

Aki a keresztény törvényt tökéletesen akarja teljesíteni, úgy kell cselekednie, mint Jézus.

A Megváltó életének utánzása nem csupán náncs a keresztény ember számára, hanem kötelesség.

Aki Krisztus nevét hordozza és Jézust Istennek, mesternek és úrnak ismeri el, annak hűséges követőjévé kell válnia.

Aki Jézus misztikus testének a tagja, Jézus életét kell élnie.

Aki szabadulást óhajt, annak Jézushoz kell hasonulnia, mert mindazok, akiket az Atya szerető tervében „eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához” (Róm. 8, 24).

Giovanni Rossi